

Við politiskari...

(Framh.)

og sett aftur á dagsskrá, tá ið teir komu aftur (týsdagin).

Málið varð tikið av dagsskrá leygardagin.

Men hvat hendi so?

Hóast bæði Øregaard og Dam høvdu grundað sína áheitan við, at teir vildu vera við til fyrstu viðgerð av mótmælismálinum, settu teir ærbaru harrarnir Jóhan Poulsen, Jens Chr. Olsen og Fr. Bláhamar málið sum einasta mál á dagsskránni fyrri mánadagin, hóast teir vistu, at Øregaard ikki kundi náa at mótta, og at Dam ikki slapp aftur úr Suduroynni fyrr enn týsdagin. Hevði verið so, at tingið varð óbyrjað við tingmál og tí mátti nýta hvørja løtu fyrri at

fáa málini frá hondini og tessvegna ikki kundi biða við viðgerðini av mótmælismálinum, var tað ein umbersla, men so var ikki. Tað var einki mál at hava til viðgerðar týsdagin og bara eitt framlogumál til miðvikudagin.

Javnaðarmenn, ið vóru á tingi, bóðu formannin um at biða við viðgerðini, til Dam og Øregaard komu aftur týsdagin — løgmaður, Andreas Djurhuus og Arnold Nielsen vóru eisini í Suduroy.

Men formaðurin var ikki at vika:

Øregaard og Dam skuldu lumpast frá at vera við til viðgerðina av teirra eigna máli!

Hetta er ein atburður, ið er so ússaligur fyrri ikki at siga ræðuskítaligur, at »kommentarir« eru óneyðugar.

Ljós yvir landið

Við politiskari upplýsing skal javnaðarflokkurin sigra.

Sjálvandi verður ikki helmað í, fyrr enn vundið verður fyrri tí, at foroyingar skulu sleppa at sita og lurta eftir tingmanna stóðum og sjálvir taka dagar millum partarnar uttan litaðar frágreiðingar av einum partiskum útvarpsmanni

Tá ið tað er hent, verður ikki hetta biksvarta afturhaldið og harðræðisveldi longur at ríkja sum meirluti.

Nú tora teir ikki út á grónan vøll!

Men latum okkum draga teir úr skýmaskotinum, úr myrkursholuni!

Tað kundi verið neyðugt

Síðan seinasta lögtingsval hevur av og á verið ríkið fram undir um at fáa lögtingið uppløyst og útskriva nýval, men hetta hevur tó ongatíð borið á mál — tívverri. Og tá tað hevur verið sett misálit til sitandi stjórn og tí roynt at fingið nýval, so skilst væl, at tað hevur ikki verið uttan orsök.

Men nú bert ár er eftir, til regluligt lögtingsval skal fara fram, eru klárari tekin fyrri, at nýval kann fara fram, enn nakrantíð áður, við tað at stjórnarflokkarnir eru vorðir heilt ósamdir í vissum forum, og hava høtt við at slíta samgonguna. Glogt er gestsins eyga, plægar at verð sagt, og tað kann eisini av sonnum sigast, tí at lesa stjórnarblóðini fyrr og nú er so stórum munur, sum hann er millum svar og hvítt. Tey hvessast og bitast nú dag og dagliga um, hvør ið eigur størri æru av landsins figgarviðurskiftum fyrr og nú. Tá trogið er tómt, er bert at glepsa hvør eftir øðrum. Soleiðis er við okkara stjórnarflokkum, nú teir hava fort land og fólk út í eitt slíkt bótnaleyst ófari, sum ringt verður at fáa aftur í rættlag, uttan so, at teir nú heinanvegin leggja frá sær og lata aðrar góðar kreftir sleppa fram at.

Hetta sæst best av figgarlógini, sum síðan 1950 er hækkað einar 9.000.000 krónur, og bert hetta seinasta figgarárið 2.630.000. Hetta er sanniliga ikki smápeningur, talan er um, og sum ærður trústur út av luma hins fáka — frá honum, sum í dag má jolla hugsa um, hvussu hann skal liva í morgin; men hetta verður ikki tað einsta hugsað um av teimum, sum

slíkt peningatrýst seta í verk úr eftir ár. Og tað syndarligasta av øllum er so tað, at júkað verður niður í fólk, at um ikki somu peningatrýstarar tóku um endan, so bleiv so og so ringt. — Nei, tað skal als ikki eydnast teimum at pota niður í fólk, at teir hava víst so og so stóran dugnaskap í sínum stýrslagi, tí tess sæst einki tað minsta, men einastu tekin eru tey, at neyðars fáteka fólk hevur gildið dýrt, síðan teir tóku við. Og nú eru landsstýrslókkarnir eisini komnir í eina so svára neyð, at teir ikki vita sær nakrar møguleikar fyrri at halda stjórnarsamgonguna sitandi tíðina út, og eru tí farnir í hernað hvør móti øðrum, fyrri at sleppa at loypa frá ábyrgðini, nú teir hava rent seg púra fastar. Hesir kjaftræstu kappar áttu ikki at sloppið frá, fyrr enn komandi heyst, men tá tað ikki kemur at sviða harðast at teimum, kann ikki bliva himprað við at lata teir sleppa frá skjótast møguligt, tí dýrt hevur sitandi stýri verið, og nógv kann kollsiglast í eitt ár afturat.

Ílla hugsandi,

Tað er tó illa hugsandi, at samgongan brestur fyrr enn valtiðin er útrunin, hvat ilt ið so vil henda samfelagnum, tað tíð ið eftir er, tí teir unna ikki øðrum flokkum at sleppa fram at, og síðan eru sessarnir ovfeittir at bliva av við. Ikki tí, tað er nógv, ið talar fyrri, at møguleiki fyrri einum vali til heystar kann bliva, um nakar realitetur lá aftanfyrri hesar flokkar.

D. J.

STÝRIMANNAPRÓGV

Skeið ætlast byrja í oktober hettar ár. Áhugaðir biðjast snúva sær til skúlan skjótast gjørligt soleiðis, at bindandi tilmelding kann verða skúlanum í hendi í seinasta lagi 31. aug.

Skúlapeningur 100,00 kr. pr. mánað.

Klaksvíkar Sjómannsskúli.

Ognarfelagið til umrøðu á tingi

Røða av P. M. Dam

Longu í 1943 sóu javnaðarmenn greitt, at skuldu vit kunna fáa ein nóg stóran nútímans skipafloata, mátti landið taka sær um reiggj.

Vit settu tá fram eitt fullfíggað uppskot um eina 5-ára atlan, Vistu á, hvussu vit í hesi 5 árinu kundu bygja 25 trolarar, skonnartir og línuskip og flakavirki og turkíhús á landi, so arbeiði kundi vera til hvørja hond á sjógv og landi, Vistu á, hvussu ið vit kundu fáa peningin til hetta risaframtak. Peningurin var í landinum tá, og hann var greiður at fáa, um vit nýttu okkara lóggávvald, greiður at fáa, uttan at spararin risikeraði eitt einasta oyra.

Men tað var sum at tala fyrri deyvum oyrum.

Men hvussu nógvur miljónir hava vit ikki tapt við teirri stóðu, sum afturhaldið tók?

Vit kunnu best gera okkum eitt svar við at bygja eftir, hvussu íslendingum er vorðið burtur úr.

Í 1944 útarbeiddu teir ein plán, ið var meinelikur okkara javnaðarmanna. Áltíngið samtykti hann og fór undir at fremja hann — og hann varð framd úr!

Síðan kríggið hasaði av, hava íslenskir fiskimenn ikki saknað og sakna ikki skip, góð, nútímans skip at fara við. Áfrat nóg nógvum skipum til sínar egnu fiskimenn hevur Ísland kunnað givið og kann geva yvir 1000 feroyskum fiskimönnum pláss umborð í skipum sínum.

Munur er á her og har, siga fiskimenn okkara. Og munurin stavar ikki frá loysingini, men frá, at vit eru afturhaldsmenn, og teir eru framburðsmenn, ið ganga meiri socialistiskar leiðir enn vit. Vit hava lóggávvald. Vit kunnu figgarliga gera, hvat ið okkum líkar. Har er einki útlendskt haft á okkum.

Teir, íslendingar, hava ikki bara bjargað sínum fiskimönnum og fólk á landi ívaleyst av arbeiði við at fremja ein plan, sum var meinelikur okkara javnaðarmanna, men teir hava eisini bjargað okkum, tí um teir yvir 1000 fiskimenninir, sum hava fingið størlonað arbeiði umborð á íslenskum skipum og á landi har uppi, gingu arbeiðsleysir her heima, vildi verið hungur og hall her heima hjá okkum.

Hetta er ein beiskur sannleiki fyrri sitandi stjórn og fyrri afturhaldsflokkarnar, ið hava ríkt og rátt her á landi. Nú er kanska byrjað at ríva fyrri eygunum á afturhaldinum. Men tað er heldur ikki meira, tí tiltøkini eru viðfánagar og bara hálv og harvið kanska fjöldini til bakbrestar.

Men bara tað, at tað er farið at ríva fyrri eygum teirra er ein gløtti.

Aftur í fjór høvdu javnaðarmenn fullfíggað uppskot um at bygja og veita pening til vega til keyp av 5 dieseltrolarum í ár.

Úrsliðið av átroðkanini varð, at tingið fór undir at bygja teir 3 portogisisku trolararnar.

Eitt framstig! Ein byrjan!

Men byrjanin er jánkaslig og leys í liðum. So leys, at tað, tá ið byggið málurin varð undirskrivaður, var einki greitt við peninginum. Og eg skilji, at tað heldur ikki enn er greitt. Minni enn so.

Hetta er harmiligt. Tað er harmiligt, tí um afturhaldið á hesum tingi hevði viljað fylgt okkara javnaðarmanna uppskoti, vildi peningaspurningurin verið greiður, ikki bara til hesar trolarar, men til fleiri ferðir so nógvur trolarar og skip eins og til

rakstrarpening, skip, ið vit annars halda vera heimt at fáa til vega.

Vit javnaðarmenn harmast Føroya fólks vegna. Men vit eru ikki bangnir fyrri tí, at tað ikki einaserð verður at henda, at ein meirluti á tingi ikki bara tekur ein part av okkara uppskotum viðvíkjandi endurnýggjan av skipafloatum og alt, ið stendur í samband við henda spurning, men vil koma at samtykka allan pláanin bæði viðvíkjandi, hvussu peningurin skal verða fingin til vega og viðvíkjandi einari plánligari og rationellari umskipan av okkara vinnulívi.

Lívið vil nýðja tykkum, æraðu harrar á hesum tingi, at stiga fult og heilt við javnaðarmönnum á hesum oki, eisini viðvíkjandi eini landsskipan av øllum keypi av útgerðarvorum o. s. fr., so teir, ið fara at seta seg fyrri keypi av skipum, vera visir í.

at skipið fær biligastu útgerðarvorum, salt, olju, fiskigreiðir o. s. fr.

at skipið fær allan vinningin av fiskinum líka til marknaðin.

So vist sum til æraðu afturhaldsmenn her á tingi hava verið noyðdir at taka fyrsta stigið frá almennari síðu, verður fólk, fiskimenninir, fjöldin í Føroyum, at trýsta tykkum at taka aðrar partar fyrri tykkum og heilt samstíggis.

(Framhald á 3. síðu)

Nú bera tey í fløskum!

Tað eru framvegis vánalig vatnvíðurskipti í Havnini, og tað sær ikki út til at batna í bræði. Nógva staðir er vatnið eins forkunnugt og okkurt annað slag, tí skulu øll fáa sín part, so verður lítið til hvønn. Tær stóru byggingarnar krevja stít, og tað man illa bera til hjá monnum at stóða byggingum og øðrum virkjum, sum krevja nógv vatn.

Á landssjúkrahúsinum eru teir farnir at bera vatn í mjólkadunkum, sigst. So illa er statt, at fólk, ið kemur at vitja, hevur borið vatn í fløskum við sær.

Neyðars teir, ið stjørna, nú hava teir leingi biðið eftir vatni; men lítið ber til. »Kom regn frá det høje.....«

Men tey, ið hoyggja, ynskja eftir, at terrin heldur sær sum longst.

Brotsmannagerðir vaksandi í Onglandi

Løgreglan í London hevur alment gjørt kunnugt, at brotsgerðir framdar í 1956 sýna, at tær eru vaksandi í tali. Serstakliga eru tað brotsmenn, ið á ymsar hættir gera seg inná einsamallar kvinnur, innbrot o.a., ið eru í vøkstri. Eisini hevur tað verið til umrøðu manna millum í Onglandi, at myrðingar eru fleiri í seinasta árinum.

Haldið Sosialin!